

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Pravna Pomoć > Latvija

Pravna pomoć

 Latvija

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su troškovi povezani sa sudskim postupcima i tko ih obično mora snositi?

Na temelju Zakona o parničnom postupku (Civilprocesa likums) troškovi pravnog postupka uključuju:

- I. sudske troškove i
- II. troškove povezane s postupkom.

Sudski troškovi i troškovi povezani s postupkom utvrđuju se radi:

- djelomične naknade troškova države u financiranju rada sudova
- naknade troškova stranci u čiju je korist donesena sudska odluka
- poticanja dužnika na dobrovoljno oslobođenje od obveza.

Informacije o tome gdje se mogu platiti sudski troškovi mogu se dobiti u pisarnici pojedinog suda.

Sporedni zahtjev protiv rješenja o troškovima postupka može podnijeti osoba o kojoj se odlučuje.

I. SUDSKI TROŠKOVI uključuju:

- državnu pristojbu (valsts nodeva)
- upravnu pristojbu (kancelejas nodeva)
- troškove povezane s ispitivanjem predmeta.

U skladu s člankom 34. Zakona o parničnom postupku svaka tužba pokrenuta pred sudom podliježe određenoj državnoj pristojbi, neovisno o tome je li riječ o izvornoj tužbi ili protutužbi, zahtjevu treće strane u predmetu koji je već u tijeku s neovisnom tražbinom koja se odnosi na predmet spora, zahtjevu u posebnom postupku i drugim zahtjevima predviđenima tim člankom. U zahtjevima za razvod braka u kojima podnositelj zahtjeva uzdržava maloljetnika sudac će na zahtjev podnositelja odgoditi plaćanje državne pristojbe ili dopustiti njezino plaćanje u obrocima.

U skladu s člankom 38. Zakona o parničnom postupku plaća se upravna pristojba:

- za izdavanje ovjerene preslike isprave u predmetu te za ponovno izdavanje sudske presude ili rješenja
- za izdavanje izjave
- za izdavanje duplikata pisanog naloga za izvršenje
- za ovjeru pravomoćnosti sudske odluke ako se odluka mora dostaviti stranom tijelu
- za pozivanje svjedoka.

U skladu s člankom 39. Zakona o parničnom postupku troškovi povezani s postupkom uključuju:

- naknade za svjedoke i vještake

- troškove u vezi sa saslušanjem svjedoka ili provođenjem očevida na licu mjesta
- troškove povezane s pretragom tuženika
- troškove povezane s izvršenjem presude
- troškove povezane s dostavom, izdavanjem i prijevodom sudskih poziva i drugih sudskih isprava
- troškove objave obavijesti u novinama
- pristojbe koje se odnose na osiguranje potraživanja.

Oslobođenje od plaćanja sudskih troškova:

U Zakonu su navedene osobe koje su oslobođene plaćanja sudskih troškova (članak 43. stavak 1. Zakona o parničnom postupku), uključujući stranku kojoj je odobrena pravna pomoć koju financira država.

U drugim slučajevima stranka u postupku može tražiti od suda potpuno ili djelomično oslobođenje od plaćanja sudskih troškova na temelju svoje financijske situacije i uz podnošenje relevantnih dokaza.

Sud ili sudac razmatra zahtjev i, uzimajući u obzir financijsku situaciju pojedinca, odobrava potpuno ili djelomično oslobođenje od plaćanja sudskih troškova u državni proračun.

Plaćanje sudskih troškova:

Računi za uplatu državnih pristojbi, upravnih pristojbi i sudskih troškova mogu se pronaći na portalu u odjeljku „Državne pristojbe i sudski računi” (Valsts nodevas un tiesu konti).

Naknada sudskih troškova:

- Stranka u čiju je korist donesena presuda dobiva povrat svih svojih sudskih troškova od druge stranke.
- Ako je tužbeni zahtjev djelomično usvojen, tužitelj dobiva povrat sudskih troškova razmjerno dijelu tužbenog zahtjeva koji je usvojen, a tuženik razmjerno dijelu tužbenog zahtjeva koji je odbijen.
- Ako tužitelj povuče tužbeni zahtjev, dužan je nadoknaditi sudske troškove tuženika. U tom slučaju tuženik ne mora tužitelju naknaditi sudske troškove. Međutim, ako tužitelj povuče svoje tužbene zahtjeve jer ih je tuženik dobrovoljno ispunio nakon njihova podnošenja, sud će na zahtjev tužitelja naložiti tuženiku da nadoknadi sudske troškove koje je platio tužitelj.
- Ako je tužitelj oslobođen od plaćanja sudskih troškova, tuženiku će se naložiti da u državni proračun uplati sudske troškove tužitelja razmjerno dijelu tužbenog zahtjeva koji je usvojen.
- Ako je tužbeni zahtjev odbačen, ako se odustane od daljnjeg postupanja ili ako tužitelj odustane od tužbenog zahtjeva, tužitelju će se naložiti plaćanje sudskih troškova koji nisu unaprijed uplaćeni u državni proračun. Međutim, ako tužitelj ne poduzme daljnje radnje povodom tužbenog zahtjeva jer ga je tuženik dobrovoljno ispunio nakon njegova podnošenja, tuženiku će se naložiti da uplati sudske troškove u državni proračun.
- Ako je tužbeni zahtjev djelomično usvojen, ali je tuženik oslobođen plaćanja sudskih troškova, troškove snosi tužitelj koji nije oslobođen plaćanja sudskih troškova, razmjerno iznosu tužbenog zahtjeva koji je odbijen.
- Ako su obje stranke oslobođene plaćanja sudskih troškova, troškove će snositi država.
- Sud ili sudac mogu odgoditi plaćanje sudskih troškova ili dopustiti plaćanje u obrocima uzimajući u obzir financijsku situaciju pojedinca.

Povrat državne pristojbe:

Informacije o razlozima i postupku povrata državne pristojbe nalaze se na portalu u odjeljku „Povrat pristojbi” (nodevu atmaksa).

II. TROŠKOVI POVEZANI S POSTUPKOM su:

- odvjatničke naknade
- troškovi putovanja na sudska ročišta
- troškovi prikupljanja dokaza
- troškovi pravne pomoći koju financira država (primjenjivo na postupke pokrenute nakon 1. ožujka 2016.)
- troškovi prisutnosti tumača na sudskom ročištu.

Naknada troškova povezanih s postupkom:

- Troškovi povezani s postupkom nadoknađuju se u iznosu propisanom zakonom.
- Tuženiku će se naložiti da plati troškove povezane s postupkom koje je imao tužitelj ako je tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti ili djelomično usvojen i ako tužitelj odustane od svojih tužbenih zahtjeva jer ih je tuženik dobrovoljno ispunio nakon što je tužbeni zahtjev podnesen.
- Ako je tužbeni zahtjev odbijen, sud će naložiti tužitelju da tuženiku nadoknadi troškove povezane s postupkom.
- Ako je stranka koja je odgovorna za plaćanje troškova pravne pomoći koju financira država oslobođena plaćanja sudskih troškova, troškove pružanja pravne pomoći snosit će država.

2 Što je točno pravna pomoć?

Pravna pomoć koju financira država je pomoć u izvansudskom ili sudskom rješavanju pravne stvari radi obrane povrijeđenih ili osporenih prava osobe ili njezinih zakonom zaštićenih interesa u slučajevima, s pomoću sredstava i u opsegu propisanim Zakonom o pravnoj pomoći koju financira država (Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums).

Pravna pomoć koju financira država obuhvaća pravne savjete, izradu postupovnih dokumenata i zastupanje na sudu.

3 Koji su uvjeti za dodjelu pravne pomoći?

Sljedeće osobe mogu dobiti pravnu pomoć koju financira država:

1. osoba koja ima status osobe s niskim dohotkom ili potrebita osoba; odgovarajuće potvrde izdaje lokalna socijalna služba
2. osoba koja se iznenada nađe u takvim okolnostima i financijskoj situaciji koje joj onemogućuju da osigura zaštitu svojih prava (elementarne nepogode, viša sila ili druge okolnosti na koje osoba ne može utjecati); osoba je dužna dostaviti relevantne podatke i dokaze
3. osoba koja je u potpunosti ovisna o državi ili lokalnoj samoupravi; odgovarajuće podatke mora dostaviti tijelo državne ili lokalne samouprave na zahtjev osobe ili Sudske uprave (Tiesu administrācija).

Pravna pomoć koju djelomično financira država, pri čemu osoba djelomično sudjeluje u troškovima, i pomoć odvjetnika u određenim vrstama građanskopravnih predmeta (predmeti u kojima se traži poništenje odluke glavne skupštine dioničara, predmeti koji se odnose na sporove koji proizlaze iz ugovornog prava u kojima iznos tužbenog zahtjeva premašuje 150 000 EUR i predmeti koji se odnose na zaštitu poslovne tajne od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja) mogu se odobriti osobama koje ispunjavaju sljedeće kriterije:

1. njihov dohodak ne prelazi minimalnu mjesečnu plaću u Latviji
2. zbog svoje financijske situacije podobne su za primanje pravne pomoći.

Zviždači imaju pravo na pravnu pomoć koju financira država bez obzira na svoju financijsku situaciju.

Smatra se da osoba kojoj je potrebna pravna pomoć u prekograničnom sporu i čije je uobičajeno boravište ili prebivalište u nekoj državi članici EU-a ispunjava uvjete za dobivanje pravne pomoći za rješavanje spora u Latviji s obzirom na svoju financijsku situaciju i razinu dohotka ako na dan zahtjeva za pravnu pomoć njezin prosječni mjesečni dohodak u prethodna tri mjeseca nije premašio 50 % minimalne mjesečne plaće u Latviji, uz ostale primjenjive regulatorne uvjete.

4 Dodjeljuje li se pravna pomoć za sve vrste postupaka?

Pravna pomoć koju financira država odobrava se za rješavanje opravdanih građanskih sporova i građanskih predmeta pred sudom do pravomoćnosti presude, osim npr.:

1. predmeta koji se odnose na zahtjev izravno povezan s trgovačkom ili poslovnom djelatnošću osobe ili neovisnom profesionalnom djelatnošću
2. predmeta koji se odnose na carinska ili porezna pitanja
3. predmeta koji se odnose na zahtjev povezan s povredom časti i dostojanstva
4. predmeta koji se odnose na naknadu za nematerijalnu štetu, osim predmeta u kojima je pružanje pravne pomoći povezano sa zahtjevom za naknadu nematerijalne štete nanesene žrtvi kaznenim djelom

5. sporova koji se rješavaju pred arbitražnim sudom ili drugim alternativnim mehanizmima rješavanja sporova
6. predmeta koji se odnose na zahtjev povezan s luksuznim predmetima i uslugama
7. troškova pravne pomoći koji su nerazmjerno visoki u odnosu na visinu tužbenog zahtjeva.

5 Postoje li posebni postupci za hitne slučajeve?

Osoba mora Sudskoj upravi podnijeti ispunjeni zahtjev za pravnu pomoć (obrazac zahtjeva) s preslikama popratnih dokumenata u vezi s podacima uključenima u zahtjev (dokumenti koji dokazuju ispunjavanje uvjeta za pravnu pomoć koju financira država i dokumenti u kojima je opisana vrsta građanskopravnog spora i srodnih postupaka). Dokumenti se Sudskoj upravi trebaju dostaviti osobno, poštom ili e-poštom na adresu pasts@ta.gov.lv uz korištenje elektroničkog potpisa s oznakom vremena.

Sudska uprava razmotrit će zahtjev i donijeti odluku o odobrenju pravne pomoći ili odbijanju zahtjeva u roku od 21 dan od primitka zahtjeva ili u roku od 14 dana od primitka zahtjeva ako je riječ o pravima djeteta.

Ako se zatraže dodatne informacije, rok za donošenje odluke produžit će se dok se potrebne informacije ne prime ili dok ne istekne rok za njihovu dostavu.

Pri donošenju odluke o odobrenju pravne pomoći Sudska uprava imenovat će pružatelja pravne pomoći koji je sa Sudskom upravom sklopio ugovor o pružanju pravne pomoći.

Odlukom o pružanju pravne pomoći određuje se pružatelj pravne pomoći te mjesto i vrijeme pružanja pravne pomoći.

O odluci o odobrenju pravne pomoći ili odbijanju zahtjeva podnositelj će biti obaviješten pisanim putem, poštom ili e-porukom na adresu navedenu u zahtjevu. Podnositelj zahtjeva obavijest može dobiti i osobno u uredu Sudske uprave.

Protiv odluke Sudske uprave moguća je žalba Ministarstvu pravosuđa, a protiv odluke Ministarstva pravosuđa moguća je žalba upravnom sudu.

U predmetima koji se odnose na pružanje djelomične pravne pomoći koju financira država (tj. pomoć odvjetnika u određenim vrstama građanskih postupaka) Sudska uprava donijet će odluku u roku od mjesec dana od datuma primitka zahtjeva za pravnu pomoć i navesti u odluci visinu pravne pomoći i rok do kojeg se pravna pomoć mora isplatiti. Nakon što se primi uplata, u roku od sedam dana za pružatelja pravne pomoći izradit će se nalog o pružanju pravne pomoći koju financira država. Ako se ne primi uplata za pružanje pravne pomoći, Sudska uprava donijet će odluku o prekidu pružanja pravne pomoći.

Ako osoba čije je uobičajeno boravište ili prebivalište u nekoj državi članici EU-a treba pravnu pomoć u prekograničnom sporu, a prekogranični spor se rješava u Latviji, Sudska uprava primit će odgovarajući zahtjev u prekograničnom sporu koji je prosljedilo nadležno tijelo te druge države članice EU-a ili osoba i razmotriti ga u skladu s postupkom utvrđenim Zakonom o pravnoj pomoći koju financira država. Ako se prekogranični spor rješava izvan Latvije, osoba čije je uobičajeno boravište ili prebivalište u nekoj drugoj državi članici EU-a podnosi odgovarajući zahtjev Sudskoj upravi (obrazac zahtjeva dostupan je na adresi https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_hr). U takvim slučajevima Sudska uprava poslat će u roku od sedam dana od primitka svih prijevoda ispunjen obrazac za prijenos zahtjeva za pravnu pomoć i relevantne dokumente nadležnom tijelu odgovarajuće države članice EU-a.

6 Gdje mogu dobiti obrazac zahtjeva za pravnu pomoć?

Obrazac zahtjeva za pravnu pomoć koju financira država dostupan je:

1. na internetskim stanicama Sudske uprave <https://www.jpa.gov.lv/> u odjeljku „Usluge” (*Pakalpojumi*) (<http://jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-veidlapas>)
2. u uredu Sudske uprave, Antonijas iela 6, Riga
3. u uredima lokalnih vlasti u latvijskim gradovima i općinama u kojima osoba ima prijavljeno prebivalište ili u kojima zakonito boravi.

Obrazac zahtjeva za pravnu pomoć u nekoj drugoj državi članici Europske unije (u prekograničnom sporu) dostupan je na europskom portalu e-pravosuđe u odjeljku „[Internetski obrasci](#)”.

7 Koji se dokumenti trebaju dostaviti zajedno s obrascem zahtjeva za pravnu pomoć?

Uz obrazac zahtjeva za pravnu pomoć koju financira država potrebno je priložiti sljedeće dokumente:

1. presliku dokumenta kojim se dokazuje da osoba ima pravo na pravnu pomoć, npr. potvrdu kojom se dokazuje da osoba ima status potrebite osobe ili osobe s niskim dohotkom (ili neki drugi dokument kojim se dokazuje da osoba ima pravo na pravnu pomoć koju financira država)
2. preslike dokumenata u kojima je opisana vrsta spora, postupci u predmetu itd. (npr. sporazum, sudski poziv, odluka obiteljskog suda).

Informacije o uvjetima i postupku pružanja pravne pomoći koju financira država u drugim kategorijama predmeta dostupne su na adresi <https://jpa.gov.lv> (internetske stranice Sudske uprave na latvijskom jeziku) ili <https://www.jpa.gov.lv/en> (internetske stranice Sudske uprave na engleskom jeziku).

8 Gdje se podnosi zahtjev za pravnu pomoć?

Adresa Sudske uprave: Antonijas iela 6, Riga, LV-1010.

E-adresa: pasts@ta.gov.lv

Besplatni telefon za informacije: +371 80001801 (za informacije o uslugama koje pruža Sudska uprava i ispunjavanju obrazaca).

9 Kako mogu saznati imam li pravo na pravnu pomoć?

Pravo na pravnu pomoć koju financira država imaju osobe sa statusom potrebite osobe ili osobe s niskim dohotkom, osobe koje u potpunosti ovise o državi ili lokalnoj vlasti ili osobe koje su se iznenada našle u takvim okolnostima i financijskoj situaciji koje im onemogućuju da osiguraju zaštitu svojih prava.

Pravna pomoć koju financira država pruža se u izvansudskim i sudskim građanskim predmetima (uključujući prekogranične sporove), u žalbenim postupcima u upravnim predmetima koji se odnose na pružanje azila ili u žalbama protiv odluka u vezi s osporenim nalogima za uklanjanje ili protiv odluka u vezi s osporenim nalogima za prisilno protjerivanje.

10 Što trebam učiniti ako imam pravo na pravnu pomoć?

Osoba mora Sudskoj upravi podnijeti ispunjeni zahtjev za pravnu pomoć (obrazac zahtjeva) s preslikama popratnih dokumenata u vezi s podacima uključenima u zahtjev (dokumenti koji dokazuju ispunjavanje uvjeta za pravnu pomoć koju financira država i dokumenti u kojima je opisana vrsta građanskopravnog spora i srodnih postupaka). Dokumenti se Sudskoj upravi trebaju dostaviti osobno, poštom ili e-poštom na adresu pasts@ta.gov.lv uz korištenje elektroničkog potpisa s oznakom vremena.

Da bi vam se odobrila pravna pomoć koju financira država, Sudskoj upravi potrebno je dostaviti sljedeće dokumente:

1. ispunjeni [obrazac](#) zahtjeva za dodjelu pravne pomoći koju financira država s preslikom dokumenta kojim se dokazuje ispunjavanje uvjeta za pravnu pomoć, npr. potvrdu kojom se dokazuje status potrebite osobe ili osobe s niskim dohotkom
2. preslike dokumenata u kojima je opisana vrsta spora, postupci u predmetu itd.

11 Ako imam pravo na pravnu pomoć, tko mi odabire odvjetnika?

Sudska uprava sklapa ugovore s pružateljima pravne pomoći u svrhu pružanja pravne pomoći. Pri donošenju odluke o odobrenju pravne pomoći Sudska uprava odredit će pružatelja pravne pomoći za pojedini predmet.

12 Pokriva li pravna pomoć sve troškove postupka?

Pojedinac mora sam snositi troškove postupka, osim u slučaju iznimaka.

13 Tko snosi druge troškove ako imam pravo samo na ograničenu pravnu pomoć?

Pojedinac mora snositi troškove koje pravna pomoć ne pokriva.

14 Obuhvaća li pravna pomoć i žalbe?

Sudska uprava pruža pravnu pomoć koju jamči država u sljedećim slučajevima:

1. u ustavnosudskom postupku pravna pomoć pruža se osobi povodom čije je ustavne tužbe Ustavni sud donio odluku o nepokretanju postupka samo zbog nepostojanja zakonskih osnova ili njihove očigledne nedostatnosti za utemeljenost zahtjeva
2. u građanskim predmetima (osim ako je riječ o carinskim ili poreznim stvarima, povredi časti i dostojanstva, ako je predmet izravno povezan s trgovačkom ili poslovnom djelatnošću osobe ili neovisnom profesionalnom djelatnošću itd.)
3. u upravnim predmetima:
 - u žalbenom postupku u predmetima povodom davanja azila
 - u žalbama protiv odluka u vezi s osporenim nalogima za uklanjanje ili protiv odluka u vezi s osporenim nalogima za prisilno protjerivanje
 - u žalbama protiv odluka obiteljskog suda u pogledu zaštite prava i legitimnih interesa djeteta
 - u upravnim predmetima u kojima je sud (sudac) donio odluku o pružanju pravne pomoći koju financira država s obzirom na složenost predmeta i financijsku situaciju fizičke osobe.

Djelomična pravna pomoć koju financira država može se pružiti za pomoć odvjetnika u određenim vrstama građanskopravnih predmeta:

- u predmetima kojima se traži poništenje odluke glavne skupštine sudionika ili dioničara društva kapitala
- u predmetima koji se odnose na sporove koji proizlaze iz ugovornog prava u kojima iznos tužbenog zahtjeva premašuje 150 000 EUR
- u predmetima koji se odnose na zaštitu poslovne tajne od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja.

15 Može li se pravna pomoć povući prije zaključenja postupka (ili čak opozvati nakon završetka postupka)?

Ako osobi nije potrebna odobrena pravna pomoć, može odustati od zahtjeva za pravnu pomoć prije okončanja postupka, o čemu mora obavijestiti Sudsku upravu.

16 Mogu li osporiti odbijanje pružanja pravne pomoći?

Odluka Sudske uprave o odobrenju ili odbijanju pravne pomoći može se osporiti i protiv nje se može podnijeti žalba u skladu s postupkom propisanim [Zakonom o upravnom postupku](#) (Administratīvā procesa likums).

17 Može li zahtjev za besplatnu pravnu pomoć imati učinak prekida roka zastare?

Zahtjev za pravnu pomoć ne prekida rok zastare.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.